

Курсова робота
на тему:
«Аналіз стану і тенденції розвитку ринку
тютюнових виробів»

План:

Вступ

1. Ринок тютюнових виробів в Україні, його загальна характеристика та особливості;
2. Оцінка стану та аналіз основних тенденцій розвитку ринку тютюнових виробів в Україні;
3. Проблеми ефективного регулювання ринку тютюнових виробів: світовий досвід та можливості його застосування в Україні;

Висновки

Список використаної літератури

студентка групи МУН-21:

Івасько К.В.

Науковий керівник:

Новак Ю.Р.

Вступ

Актуальністю дослідження є те, що ринок тютюнових виробів та їхнє виробництво в Україні є одним з найбільших в Європі. Він представлений великою кількістю продукції, від нюхального тютюну до сигарет елітних класів різноманітних фірм. Саме це говорить нам про те, що в Україні широкий вибір пропозицій також високий рівень конкурентоспроможності на ринку тютюнових виробів.

Сигарети, тобто, тютюнові вироби – є шкідливими для здоров'я та можуть викликати залежність до даного продукту. Існує багато незаперечних наукових і медичних фактів про те, що куріння може призвести до емфіземи, раку легень, серцевих захворювань та інших серйозних хвороб. Органи охорони здоров'я дійшли до такого висновку, що пасивне куріння також може викликати серйозні хвороби. Тому цей сегмент ринку потребує всебічне регулювання та контролю над продажем та виробництвом тютюнових виробів задля зменшення шкоди.

Отже, ринок тютюнових виробів – це специфічний ринок, адже, вживання тютюнових виробів шкідливе для здоров'я людини, але повна ліквідація приведе до значних втрат надходження до бюджету України та перейде в нелегальний ринок. Тютюнове виробництво щорічно забезпечує приблизно 3-4% до доходу Держаного бюджету.

Метою дослідження є аналіз стану а визначення тенденції розвитку тютювої продукції.

Відповідно до цієї мети, висунуто такі завдання:

- Характеризувати стан ринку тютюнових виробів в Україні;
- Проаналізувати динаміку виробництва та реалізацію тютюнової продукції;
- Охарактеризувати конкурентне середовище;
- Визначити та дослідити роль держаного регулювання на ринку тютюнових виробів;
- Визначити перспективи розвитку ринку тютюнової продукції.

Об'єктом дослідження являється ринок тютюнових виробів.

Предметом дослідження є стан ринку тютюнової продукції та його тенденції розвитку.

1. Загальна характеристика ринку тютюнових виробів в Україні

В Україні близько 5% чоловіків і 17% жінок вживають тютюнові вироби (станом на 2015 рік). Це говорить про те, що в Україні достатньо високий попит на тютюнову продукцію і це дає змогу зробити висновок щодо значного розвитку цього сегменту ринку. Ринок тютюнової продукції в нашій країні представлений сигаретами, цигарками, сигарами, тютюном трубковим та курильним, нюхальним тютюном та сумішшю з тютюном для кальяна.

Найбільшим попитом серед тютюнових виробів користуються сигарети. Ціна сигарет залежить від інтенсивності аромату, вмісту нікотину, смаку диму, ціна та зовнішнє оформлення.

Вік	Місце проживання	Стать	Рік	Теперішні курці	Колишні курці	Некурці
30 та менше	Місто	Чол.	2000	70,3%	9,4%	20,3%
			2005	73,4%	10,3%	16,4%
			2010	57,3%	13,5%	29,1%
			2015	52,6%	6,9%	40,5%
		Жін.	2000	38,7%	5,2%	56,1%
			2005	37,9%	10,3%	51,7%
			2010	24,7%	12,5%	62,9%
			2015	22,6%	4,1%	73,3%
	Село	Чол.	2000	56,8%	9,1%	34,1%
			2005	70,9%	5,5%	23,6%
			2010	63,8%	12,5%	23,7%

			2015	60%	5%	35%
		Жін.	2000	28,3%	1,9%	69,8%
			2005	14%	12%	74%
			2010	11,7%	7,4%	81%
			2015	21,3%	0,5%	78,7%
Старші за 30 років	Місто	Чол.	2000	65,1%	16,7%	18,1%
			2005	63,6%	18,7%	17,8%
			2010	48,1%	24,8%	27,1%
			2015	43%	19,1%	37,9%
		Жін.	2000	17,7%	5,3%	77%
			2005	21%	5,5%	73,5%
			2010	10,6%	5,8%	83,6%
			2015	12,2%	1,8%	86%
	Село	Чол.	2000	65,6%	14%	20,4%
			2005	70,3%	15,6%	14,2%
			2010	48,8%	26,7%	24,5%
			2015	48,7%	15,2%	36,1%
		Жін.	2000	7,5%	3,5%	88,9%
			2005	6,5%	1%	92,5%
			2010	3,9%	2,6%	93,5%
			2015	5,4%	1,5%	93,1%

Згідно таблиці видно, що за останні 15 років значно скоротилась кількість курців. Опитування 2005 року не виявило споживання бездимного тютюну, тобто, тютюну жувального чи нюхального, які виготовляються із подрібленої махоркової сировини різних сортів з додаванням ароматизаторів та інших спеціальних речовин. Опитування в 2015 році виявило, що не курильний тютюн вживають лише 0.5% чоловіків та 0% жінок.

У 2008 році саморобні сигарети (самокрутки) курили переважно чоловіки старшого віку і вони становили лише 1% від загальної кількості курців. А вже у 2010 р. кількість чоловіків зросла до 2,3%, а жінок тільки 0,1%. Зміна цих показників могла бути зумовлена підвищенням податків на сигарети у 2008-2011 роках. [7] За даними опитування 2013 р., попит на саморобні сигарети склав лише близько 1,1% від загальної кількості тютюнових виробів.

За даними опитування у 2013 р. споживачами сигар є лише 0,2% жінок та 1,3% чоловіків. [5] Низька кількість споживачів може бути зумовлена високою ціною на даний вид тютюнових виробів.

З цієї інформації можна зробити висновок про незначну величину попиту на курильний, бездимний та трубковий тютюн, та на сигарети.

Останнім часом набирає популярність куріння кальяну, це пов'язано з помилковою думкою про те, що куріння кальяну є не шкідливим для нашого здоров'я ніж вживання будь-яких інших тютюнових виробів. Ця інформація, зазвичай, поширюється комерційними підприємствами, які зацікавлені у продажі різних сумішей із тютюну та спеціальних речовин для кальяну. Через це прихильники кальяну серед споживачів серйозно зростає, на даний час становить близько 9,2%.

В наш час в Україні вирощують близько 14 сортів тютюну на території Хмельницької, Вінницької, Тернопільської, Івано-Франківської, Одеської, Закарпатської та Чернівецької областях. Більша частина із цих сортів відноситься до полуорієнтальських сортів, які вимагають додаткової обробки і не підходять для виробництва сучасних тютюнових сумішей. [6]

Як і у більшості інших країн Європи, вирощування тютюну скорочується. З 1970-2015 рр. площа земель, на яких вирощують тютюн, із 27000 гектарів зменшилась до 120 гектарів. У 1960-х роках було досягнуто найбільших масштабів, майже 30000 тонн тютюнової сировини, в подальшому воно тільки зменшувалось. За даними у 2010 році було вироблено близько 110 тонн тютюну. У 2014 р. тютюнові площі, близько 120 гектар було зосереджено у Придністров'ї, а також говориться про відсутні промислові посадки на Закарпатті. Фахівці вважають, що

виробництво тютюнової сировини в Україні «досягло мінімальної точки, після якої почнеться повний розвал галузі». [2]

Ліквідація державної монополії на виробництво тютюну і сигарет, на початку 90-х років, призвела до створення транснаціональних тютюнових корпорацій (ТТК). Уже в 1995 році об'єднавшись з підприємствами, які раніше були державними, вони виробляли майже 80% від загальної кількості тютюнових виробів в Україні. Дальше їхня частка поступово зростала і вже у 2008 році транснаціональні тютюнові фабрики і виробляли найбільшу кількість тютюнових виробів України.

<i>Виробник</i>	<i>Розташування фабрики</i>	<i>Відсоткова частка на ринку</i>
ПАТ «Philip Morris Україна»	Харків	33,6%
ПАТ «JTI International Україна»	Кременчук	27,4%
ПАТ «Imperial Tobacco Production Україна»	Київ	20,1%
компанія «В.А.Т.-Прилуки»	Прилуки	13,8%

За 5 років у цих компаніях суттєвих змін не відбулося. У 2013 році вони склали : 32,4%, 25,4%, 22% та 17,1%. [5]

Транснаціональні тютюнові корпорації захопили 97% ринку сигарет в Україні. Інших 3% сигарет виробляють чи імпортують невеликі підприємства.

Для економіки нашої країни тютюнові підприємства є одним з основних джерел надходження коштів до бюджету. У зв'язку з шкодою, що наносять сигарети для організму споживача, тому ці підприємства перебувають під значними впливом державного регулювання.

В Україні є виділяють такі головні інструменти державного регулювання:

- Економічні (податок на додану вартість, акцизний збір, ввізне мито, відрахування до Пенсійного фонду).

- Правові або адміністративні (встановлення мінімального допустимого вмісту шкідливих елементів, ліцензування, заходи по боротьбі з контрабандою, визначення мінімальних цін, обмеження в рекламі).

Вид товару	Ставка		Мінімальне акцизне податкове Специфічне
	Специфічна	Адвалорна	
Тютюнова сировина, тютюнові відходи	399,84 грн. за кг	Немає	Немає
Сигари	399,84 грн. за кг	Немає	Немає
Сигарети без фільтра	318,26 грн. за тис. штук	12%	425,75 грн. за тис. штук
Сигарети з фільтром	318,26 грн. за тис. штук	12%	425,75 грн. за тис. штук
Інший тютюн та його замітники (включаючи тютюн для куріння, нюхальний та жувальний тютюн)	399,84 грн. за кг	Немає	Немає

З 1 липня 2006 року діє закон який забороняє куріння в громадських місцях, за недотримання якого передбачається штрафні санкції. З 1 січня 2009 р. прийнято закон про вміст нікотину та смоли – не більше 12мг на 1,2 мг відповідно. З 2007 р. виробники тютюнових виробів зобов'язані виділяти на пачках сигарет до 30% площі про попередження Міністерства охорони здоров'я про шкідливість куріння. З 1

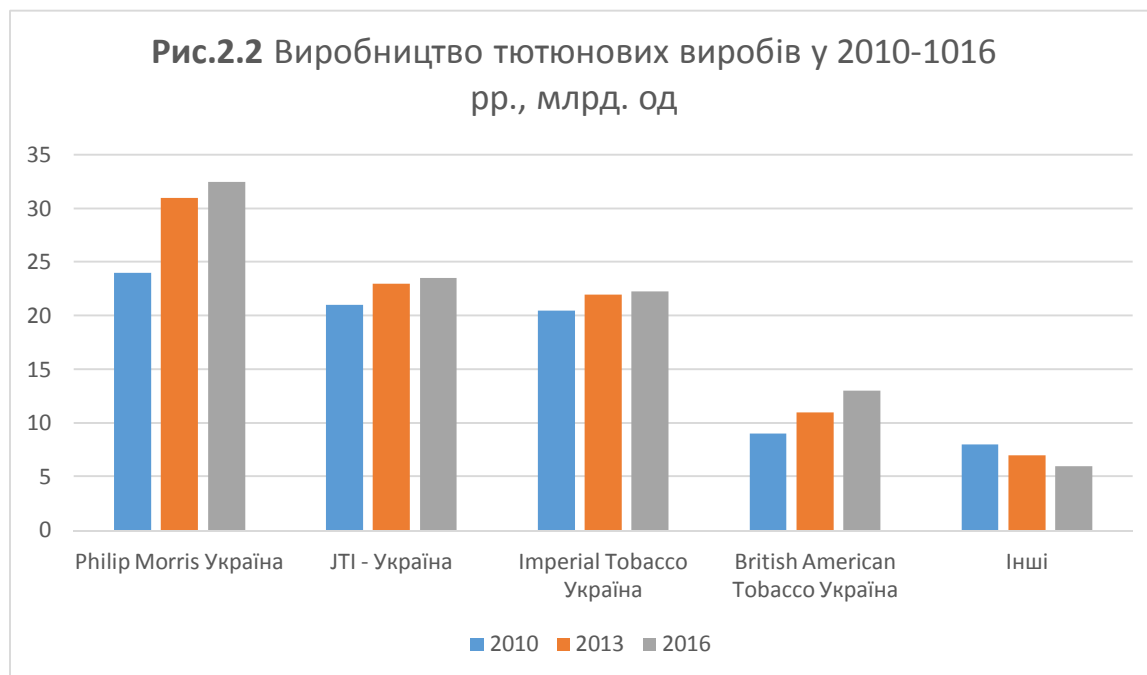
січня 2007 року передбачається заборона зовнішньої реклами тютюнових виробів, також заборонена реклама на щитах та бігбордах. [3]

2. Оцінка стану та аналіз основних тенденцій розвитку ринку тютюнових виробів в Україні

На сьогоднішній день ринок наших вітчизняних продуктивних сил номінально нараховує 27 фабрик. Основними виробниками на тютюновому ринку України є підприємства, які мають іноземні інвестиції. Завдяки великих інвестицій відбулася модернізація та технічне переоснащення фабрик, що дозволило забезпечити виробництво тютюнової продукції, яка відповідає міжнародним критеріям якості.

Найбільшу частку на вітчизняному ринку тютюнових виробів займає ПАТ «Philip Morris Україна», 30 млрд. одиниць. Різниця у випуску продукції і часткою на ринку між ПАТ «Imperial Tobacco Production Україна» та «JTI - Україна» є невелика – 22,9 та 23,5 млрд. одиниць та «British American Tobacco Україна» - 16,8 млрд. одиниць. Виробництво іншими менш значними підприємствами становить всього 5,54 млрд. одиниць продукції. [5]

Таблиця 2.1

Виробництво тютюнових виробів в загальному по усіх підприємствах
2009-2015 рр.

Рік	Виробництво сигарет з фільтром, млрд. шт	Виробництво сигарет без фільтру, млрд. шт
2009	122,4	6,5
2010	106,9	7,6
2011	96	6,8
2012	87,1	8,7
2013	87,4	6,7
2014	75,6	7,5
2015	74,3	7,6

Аналізуючи дані із Таблиці 2.1, можна зробити висновок про тенденцію скорочення виробництва сигарет з фільтром і також про не значну частку у виробництві сигарет без фільтру. А також зменшення частки виробленої тютюнової продукції вітчизняними підприємствами, адже виробництво із іноземним капіталом зростає. (рис.2.2)

Philip Morris Україна, Інк. (PMI) – це одна з провідних міжнародних компаній, яка займається саме виробництвом тютюнової продукції. Вона власником 6 із 15 найпопулярніших марок сигарет на міжнародному ринку. У 1993 році Philip Morris започаткувала приватне акціонерне товариство на українському ринку, яка на сьогоднішній день є одним з провідних компаній в Україні. Фабрика даної компанії розташована в Харківській області, де виробляється ряд марок призначених не тільки для внутрішнього ринку, але і для експорту, зокрема це: L&M, Bond Street, Marlboro, Chesterfield, Parliament. [11]

Таблиця 2.2

Максимальна роздрібна ціна одиниці товару (грн)

Власна назва підакцизного товару	Кількість продукції в одиниці товару	Максимальна роздрібна ціна одиниці продукції
Bond Street Silver	20 шт.	17,00
Bond Street One	20 шт.	17,00
Chesterfield	20 шт.	20,50
L&M Label	20 шт.	18,00
Marlboro Red Touch	20 шт.	23,00
Marlboro Touch	20 шт.	22,00
Marlboro Fine Touch	20 шт.	22,00
Marlboro Flavor Mix	20 шт.	24,00
Marlboro	20 шт.	19,50
Marlboro Gold	20 шт.	24,00
Marlboro Silver	20 шт.	23,00
Marlboro Micro	20 шт.	23,00
Muratti	20 шт.	20,50
Next by Dubliss Red	20 шт.	16,00
Parliament Night Blue	20 шт.	27,00
Parliament Aqua Blue	20 шт.	27,00
Parliament Silver Blue	20 шт.	27,00
Parliament One	20 шт.	28,00

Parliament Aqua Super Slims	20 шт.	27,00
President Power Line	20 шт.	16,00
President Smart Series Classic	20 шт.	18,00
President Classic Stars	20 шт.	16,00
President Premium Blue	20 шт.	14,00
Ватра	20 шт.	15,00
Ватра Преміум Класична	20 шт.	15,00
Космос	20 шт.	16,00
Оптима класична	20 шт.	14,00

Найвищою роздрібною ціною на пачку сигарет Parliament One (20 шт.) становить 28 грн, а найнища ціна 14 грн – Оптима класична та President Premium Blue. Середня ціна на продукцію даної фірми становитиме 20.40 грн. [3]

JTІ Україна – це одна з членів групи компаній Japan Tobacco International (JTІ), яка також входить до числа провідних виробників тютюнової продукції в світі і є лідером серед країн СНД. В Україні компанія існує з 1993 року, а на даний час займає друге місце серед тютюнових компаній у країні. Фабрика JTІ знаходиться в Кременчуці, головний офіс в Києві, та 9 регіональних офісів в найбільших містах України.

Фабрика JTІ виробляє такі цигарки: LD, Glamour, Winston, Monte Carlo та Camel для експорту та внутрішнього ринку. [10]

Таблиця 2.3

Максимальна роздрібна ціна одиниці продукції

Власна назва підакцизного товару	Кількість продукції в одиниці товару	Максимальна роздрібна ціна одиниці продукції
Aspen	20 шт.	14,50

Camel Blue	20 шт.	22,00
Camel	20 шт.	21,50
Glamour Amber	20 шт.	16,50
Glamour Lilac	20 шт.	16,50
LD Club Gold	20 шт.	14,00
LD Red	20 шт.	14,00
LD Amber	20 шт.	15,00
LD Blue Limited	20 шт.	14,00
Magna	20 шт.	15,50
Monte Carlo Red	20 шт.	15,00
Monte Carlo Blue Limited	20 шт.	15,50
Monte Carlo Compact	20 шт.	18,50
More Blue	20 шт.	15,00
Saint George	20 шт.	16,00
Sobranie Superslims Pink	20 шт.	28,50
Sobranie Blacks	20 шт.	28,50
Sobranie Blues	20 шт.	28,50
Glamour Amber	20 шт.	19,50
Winston Tact Blue	20 шт.	21,00
Winston Classic	20 шт.	22,00
Winston Blue Super Slims	20 шт.	22,50
Winston XStyle Blue	20 шт.	21,00
Winston Compact Blue	20 шт.	22,50
Winston XS Plus Silver	20 шт.	21,00

Аналізуючи дані, можна сказати, що найвищою роздрібною ціною за пачку цигарок (20 шт.) становить 28,50 грн. – Sobranie, а найнищою 14,00 – LD. Тому середня ціна на продукцію становитиме 19,00 грн. [3]

Imperial Tobacco в Україні є частиною міжнародної компанії Imperial Brands. Ця компанія є одним з лідерів на тютюновому ринку і займає 22%. Imperial Tobacco

представляє і виробляє на українському ринку міжнародні сигаретні бренди, такі як: Davidoff, R1, West, Style, Parker & Simpson, а також «Прима Срібна», «Прима Люкс», «Прима Класичні», «Прима Оптима», «Столичні» та інші. Фабрика розташована у Києві та здійснює виробництво для внутрішнього ринку та для експорту. У 2015 році кількість виготовленої продукції склала 16 млрд. одиниць сигарет.

Таблиця 2.4

Максимальна роздрібна ціна одиниці продукції

Власна назва підакцизного товару	Кількість продукції в одиниці товару	Максимальна роздрібна ціна одиниці продукції
Davidoff	20 шт.	20,00
Davidoff Gold	20 шт.	22,00
Delta Red	20 шт.	16,50
Parker & Simpson	20 шт.	18,80
R1 Slims	20 шт.	20,00
R1 X-Slims	20 шт.	21,00
Style Super Slims Rose	20 шт.	15,50
Style Black Diamond	20 шт.	16,80
West Carbonfilter Silver	20 шт.	17,50
West Fusion Silver	20 шт.	16,00
Ватра	20 шт.	15,00
Прима люкс	20шт.	17,50
Прима Класична	20шт.	14,00
Прима Люкс з м`ятою	20шт.	18,00
Прима Срібна синя	20шт.	18,00
Прима 83 мундштук	20шт.	15,00
Славутич	20шт.	15,00
Столичні без фільтра	20шт.	14,00
Столичні	20шт.	16,00
Столичні Оригінальні	20шт.	18,00

Отже, найвищою ціною на пачку цигарок (20 шт.) становить 22,00 грн. - Davidoff Gold, а найнища ціна становить 14,00 грн – Прима Класична. Середньою ціною буде 16,50 грн.

Виробничим підрозділом **British America Tobacco Україна** є Прилуцька тютюнова фабрика. Прилуцька тютюнова фабрика у 1993 році підписала договір про створення акціонерного товариства закритого типу тютюнової компанії «В.А.Т. – Прилуки». Це було перше підприємство з іноземними інвестиціями в тютюнової галузі України. [8]

Таблиця 2.5

Максимальна роздрібна ціна одиниці продукції

Власна назва підакцизного товару	Кількість продукції в одиниці товару	Максимальна роздрібна ціна одиниці продукції
Capri Azzurro	20 шт.	18,00
Pall Mall Blue	20 шт.	16,00
Lucky Strike	20 шт.	22,00
Kent iSwitch Neo	20 шт.	25,50
Kent HDi Silver	20 шт.	22,00
Kent HD Blue	20 шт.	26,00
Kent Navy Blue	20 шт.	25,00
Rothmans Demi	20 шт.	17,00
Rothmans Blue	20 шт.	17,00
Viceroy Blue	20 шт.	18,00
Vogue Blue	20 шт.	22,50
Vogue Lilas	20 шт.	20,50
Прилуки Преміум	20 шт.	16,00
Прилуки Особливі	20 шт.	15,00
Прилуки Класичні	20 шт.	14,50

Козак	20 шт.	13,00
-------	--------	-------

Отже, найвищою ціною на пачку цигарок (20 шт.) становить 26,00 грн - Kent HD Blue, а найнищою 13,00 – Козак. Середня ціна на продукцію даного підприємства становить 18,00 грн.

Львівська тютюнова фабрика одна з підприємств тютюнової промисловості України. Це підприємство часто змінювало свою назву та юридичну адресу. У 2011 році було офіційно зареєстровано як ТОВ «Львівська тютюнова фабрика». На цій фабриці виробляється продукція, яка не є підробкою, сигарети виготовляються легально обкладаючись податками з дуже низькими акцизами, але більша частина скуповується контрабандистами для реалізації в країна ЄС. [5 ст.45]

Максимальна роздрібна ціна одиниці продукції (2016р.)

Власна назва підакцизного товару з додатковою інформацією щодо характеристик	Кількість продукції в одиниці товару	Максимальна роздрібна ціна одиниці продукції
Complement Blue Super	20 шт.	15,00
Complement Demi Super	20 шт.	12,90
Complement Super Slim	20 шт.	17,00
CoopSmoke VIP	20 шт.	14,30
Jim Ling	20 шт.	14,30
Lifa Peach	20 шт.	14,90
Lifa Apple	20 шт.	14,90
LS Premium	20 шт.	14,90
LS Full Flavor	20 шт.	14,90
Marvel Premium Gold	20 шт.	14,50
NZ Black Slim	20 шт.	14,50
NZ Black Super Slim	20 шт.	14,50
Strong Silver	20 шт.	13,00

Strong Blue	20 шт.	12,00
Strong Compact Red	20 шт.	12,50
Strong Армійські	20 шт.	12,00
Київ Червоні	20 шт.	12,00
ФЄСТ Red Label	20 шт.	14,50

Найвищою ціною на пачки цигарок (20 шт.) є 17,00 грн - Complement Super Slim, а найнищою 12,00 грн – Strong, Київ. Середня ціна – 14,00 грн.

Тож, із зазначеної вище інформації можна проаналізувати цінове співвідношення між тютюновими виробами цих підприємств. Отже, найнищі ціни у ТЗОВ «Львівська тютюнова фабрика» та і в загальному на продукцію вітчизняних фірм, таких як ТОВ «Тютюн Агро» (Тернопільська область, Борщівський район, місто Борщів), ТОВ «Дана-АС» (місто Дніпропетровськ), ТОВ «Алсултан» (місто Запоріжжя), ТОВ «Українська Табачна Компанія» (місто Донецьк) та інші. British America Тобассо Україна, ЛТІ Україна та Philip Morris Україна, які є світовими лідерами, мають найвищі ціни на тютюнову продукцію. [6]

Частка продажу сигарет з фільтром постійно зростає. Протягом 2010-2015 рр. вона зростала приблизно на 2,25% в рік і уже в 2015 році становила 90% від загальної кількості тютюнової продукції. Тому обсяги продажу цигарок без фільтру та інших тютюнових виробів скоротилась.

За 2009 – 2010 рр. з'явилося понад 50 нових марок на національному ринку. На даний час найактивніше розвивається сегмент ринку представлений тонкими сигаретами (slims).

Тенденцією українського ринку є збільшення частки «легких» сигарет, тобто, ті, які мають низький вміст нікотину та смоли. За даними другого національного звіту «Контроль над тютюном в Україні» [5] легальний обіг тютюнових виробів у 2009-2015 роках зменшився на 41%. А у період з 2008-2015 рр. продаж оподаткованих цигарок скоротився із 124,1 млрд. штук до 75,2 млрд. штук.

Починаючи із 2008 року в Україні скорочується обсяг виробництва сигарет. В загальному за період з 2008-2014 рр. падіння склало 44 млрд. штук, що становить 34%. У 2014 році, за даними Держстандарту, виробництво склало 73,2 млрд. шт., що

на 3,2% більше ніж у 2013 році. Мінімальна ставка акцизу на цигарки призвела до такого скорочення, яка на даний час становить 425,73 грн на 1000 цигарок. Також ця ставка призвела до зростання надходжень д бюджету з 6 млрд. грн до 22 млрд. грн на рік. [6]

3. Проблеми ефективного регулювання ринку тютюнових виробів: світовий досвід та можливості його застосування в Україні

Світовий тютюновий ринок постійно зазнає анти тютюнових тисків з боку державних організацій та суспільства. На український ринок тютюнових виробів це впливає позитивно, тому що у зв'язку з цим тиском західні компанії змушені шукати що раз нові ринки збуту. Завдяки цьому, інвестування тютюнової продукції України стало активнішим, навіть не зважаючи на те, що у країні не сприятливий інвестиційний клімат.

На даний час у кризовому стані перебувають підприємства з українським капіталом, що полягає в скороченні обсягів виробництва, низькій якості виробів та відсутності стратегічних торгових марок. Такі підприємства витісняють з ринку негативні фактори, які не дають змоги розвивати виробництво і, тому воно занепадає.

Компанія «Philip Morris Україна», як одна із світових лідерів, пропонує вирощування тютюну на території України, запровадивши для фермерів спеціальну програму. Із слів голови компанії загальний обсяг інвестицій досягне 210 млн. доларів США. У лютому 2016 р. компанія «Philip Morris International» запустила революційний продукт iQOS™ в Україні. [12] Аерозоль iQOS™ містить на 90-95% менше шкідливих речовин в порівнянні із зразком звичайної цигарки, яка використовувалась в дослідженнях.

У світі останнім часом спостерігається тенденція, щодо ведення здорового способу життя (ЗОЖ). І цьому ефективно сприяє законодавство нашої країни, контролюючи фактори негативного впливу цигарок на наше здоров'я. Одним з таких факторів є ринок тютюнових виробів, тому щодо нього вжито певні інструменти державного регулювання, які мають сприяти зниженню поширеності як звичайного, так і пасивного куріння серед підлітків. Найефективнішим інструментом є система оподаткування, яка забезпечує здійснення поставлених завдань і додатково збільшує надходження до державного бюджету. Держава зменшує споживання продукції завдяки постійному зростанню цін, але надходження до державного бюджету не скорочуються. Різке підвищення акцизів у 2009 р. виправдало усі сподівання (дозволило скоротити споживання цигарок і

збільшити надходження до бюджету), тому держава і надалі використовує таку політику.

Планомірне збільшення непрямих податків до 2030 року на тютюнову продукцію до 80% у структурі роздрібної ціни позитивно вплине на питання додаткових щорічних надходжень до держбюджету, а також зменшить попит на тютюнові вироби та скоротить їх виробництво. В загальному це сприятиме поступовому зниженню поширення паління серед громадян України. Також і прогнозується зростання прибутковості тютюнового бізнесу, внаслідок зазначених дій.

Висновок

Сигарет промислового виробництва значно переважають у попиті та споживанні серед інших видів тютюнових виробів в Україні. За опитуванням будь-яку тютюнову продукцію споживає 28,7% населення віком від 15 років, а 28,5% з них курять саме цигарки промислового виробництва. [5] Тому на споживання інших тютюнових виробів припадає тільки 0,2% населення.

З 2009-2014 рік споживання і виробництво цигарок в Україні почало зменшуватись, але надходження до держбюджету від оподаткування тютюнової продукції зросли із 6 млрд. грн до 22 млрд. грн на рік. Це підтверджує висновки вчених щодо підвищення ставок акцизу на тютюнові вироби, що надає вигоду: зростання доходів бюджету та скорочення споживання тютюну.

Найбільшу частку тютюнового ринку України займає ПАТ «Philip Morris Україна», виробництво якого у 2015 році склало 32,5 млрд. одиниць. Відповідно, ПАТ «Imperial Tobacco Production Україна» і «JTI International Україна» - 22,8 та 23,4 млрд. одиниць. Виробництво цигарок іншими підприємствами становить всього 5,54 млрд. одиниць.

Тютюн є джерелом задоволення, а не необхідним засобом підтримки життя. Вживання тютюну – це шкідлива звичка, яка спричиняє розвиток важких захворювань, тому ринок тютюну в Україні повинен жорстко регулюватися державою.

Заходи державного контролю на тютюновим ринком, в тому числі значне підвищення податків, будуть сприяти покращенню як здоров'я країни, так і економіки нашої держави.

Список використаної літератури

1. Міненко М.А. Стан тютюнового виробництва в Україні та вплив інвестиційної діяльності на його розвиток. //Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК». - 2002. - №5 – С. 45-49.
2. Бялковська Г.Д. Концептуальні засади розвитку тютюництва в Україні/Інноваційна економіка. – 2011. - №2.
[Електронний ресурс].– Режим доступу:
http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2011_2/219.pdf
3. Державна фіскальна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/pereliki-/53949/html>
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Контроль на тютюном в Україні. Другий Національний звіт. – К.: МОЗ України, ДУ «Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України», 2014. – 128 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua/docfiles/Zvit-tutun-control2.pdf>
6. Ринок тютюнових виробів: оцінка впливу зміни акцизів. – К: Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2014. – 22с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/publications/News/IER_research2_block.pdf
7. Ринок тютюнових виробів в Україні: реалії, проблеми, перспективи розвитку/В.В. Ткачук // Товарознавчий вісник. – 2014. – Вип. 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvis_2014_7_29
8. British American Tobacco [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bat.ua/group/sites/BAT_84DXZ.nfs/vwPagesWebLive
9. Imperial Tobacco [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://imperial-tobacco.com.ua/about/world>
10. JTI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jti.com/about-tobacco>

11. Philip Morris International [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.pmi.com.marketpages/Pages/market_uk_ua.aspx
12. Zik. Українські фермери за підтримки «Philip Morris Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://zik.ua/news/2007/12/25/ukrainski_fermery_za_pidtrymky_filip_morris_ukraina_vyroshchuvatymut_tyutyun_105949